

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО АГРАРНИ ТЕХНОЛОГИИ
«ЦАНКО ЦЕРКОВСКИ»
ЦЕНТЪР ЗА ВИСОКИ ПОСТИЖЕНИЯ
гр. Павликени, бул. «Руски» № 46, тел. 0610/ 5-20-03; 5-32-63
e-mail info-300619@edu.mon.bg

УТВЪРЖДАВАМ:
МИГЛЕНА ЖЕЛЯЗКОВА
Директор на Професионална гимназия
по аграрни технологии „Цанко Церковски“

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЗДРАВНИ И БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

Септември 2025 година

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. С този правилник се определят изискванията за осигуряване на безопасни условия на труд, възпитание и обучение в **Професионална гимназия по аграрни технологии „Цанко Церковски”-гр. Павликени**

Чл.2. Правилникът има за цел да конкретизира основните изисквания, които трябва да се спазват при провеждане на обучението, възпитанието и труда, предотвратяването на евентуални трудови злополуки и заболявания на учениците, получени в резултат от учебния процес или при провеждането на екскурзии и дейност извън територията на училището.

Чл.3. Правилникът се отнася за учениците, педагогически и непедагогически персонал от училището, както и за лицата, които по различни поводи се намират на територията му - учебна сграда, работилници, общежитие, площадки в двора на Професионална гимназия по аграрни технологии „Цанко Церковски”- гр. Павликени.

РАЗДЕЛ II

ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И СПАЗВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ, ВЪЗПИТАНИЕ И ТРУД

Чл.4. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДИРЕКТОРА

1. Отговаря за цялостното изпълнение на изискванията за безопасни условия на възпитание, обучение и труд в учебното заведение по действащите нормативни документи, указания и заповеди на министерството, по въпроси на охрана на труда.
2. Утвърждава Правилника за осигуряване на безопасни условия за възпитание, обучение и труд на учебното заведение, което ръководи.
3. До началото на всяка учебна година актуализира правилника.
4. Организира запознаването на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал с настоящия правилник.
5. Създава условия за опазване на живота, предпазване от рискове и укрепване здравето на учащите се.
6. Назначава длъжностно лице с подходящо образование и подготовка за осъществяване на координация и контрол по осигуряване на безопасни условия на възпитание, обучение и труд.
7. Организира съвместно с медицинското лице, обслужващо училището, провеждането на различни видове здравни мероприятия и поддържането на реда и хигиената в училищната сграда, дворните площи и другите помещения.
8. Създава условия и осигурява цялостното и правилното провеждане на инструктажите и обучението по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана, контролира прилагането и спазването на изискванията за тяхното провеждане.
9. До началото на всяка учебна година осигурява изготвянето на инструкции за правилна и безопасна работа с отделните машини, апарати и съоръжения, за учебните кабинети, лаборатории и работилници, съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липса на трудови навици.
10. Всяка учебна година организира със съдействието на РЗИ и специализираната лаборатория проверка по спазването на установените в Република България единни правила, норми и изисквания по отношение на:

- Вибрации, шум, чистота на въздуха, осветеност;
 - Ергономични условия;
 - Микроклимат /температура и влажност на въздуха/.
11. Осигурява безопасни и здравословни условия на труд, така че всяка опасност за живота и здравето на работника или служителя да бъде предотвратена.
 12. Осигурява указания за реда и начина за изпълнение на задачите, включително запознаване с длъжностните характеристики и правилата за здравословни и безопасни условия за труд.
 13. Осигурява вписването към длъжностните характеристики на служителите и работниците на конкретните им задължения за осигуряване на безопасни условия на труд.
 14. При сключване на договори с други организации за изпълнение на ремонтни дейности включва и мерки за осигуряване на безопасни условия за обучение и труд.
 15. Сключва договор с предприятие /фирма/ за провеждане на производствена практика, в който подробно се вписват задълженията на двете страни за осигуряване на безопасни и здравословни условия, при които ще работят учащите се.
 16. Носи персонална отговорност по изпълнението и контрола на безопасните условия на възпитание, обучение и труд на учащите се през време на учебната и производствената практика в работилниците, кабинетите, лабораториите и извън учебното заведение.
 17. Осигурява подходящи помещения за учебни кабинети, лаборатории, работилници и не допуска използването на неподходящи тавански, избени и студени помещения за подобни цели.
 18. Осигурява спазването и прилагането на държавните стандарти и отраслови норми по охрана на труда при усвояване на нови и вече произвеждани съоръжения, апарати, уреди и други в учебните работилници.
 19. Осигурява необходимите средства за осъществяване на мероприятията по охрана на труда.
 20. Осигурява снабдяването с безплатно работно облекло и лични предпазни средства на работниците и служителите, които работят с или при опасни и вредни за здравето или живота машини, съоръжения, течности, газове, стопени метали, нажежени предмети и други подобни.
 21. Осигурява безплатно работно и униформено облекло при условия и ред, установени от МС или КТД.
 22. Осигурява условия за санитарно-битово и медицинско обслужване на работниците, служителите и учащите се.
 23. Осигурява преглед на сградите след извършен основен ремонт и обръща внимание на закрепването на вратите, прозорците, обезопасяването на електрическата инсталация и съоръжения / зануляване, заземяване/, монтирането на машините, изискванията по хигиена на труда и противопожарна безопасност.
 24. Докладва ежегодно на педагогическия съвет за състоянието по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана, за причините довели до трудови злополуки и предпазните мерки за отстраняването им.
 25. Осигурява своевременно съставяне на акт за трудова злополука или професионално заболяване, както и разследване на причините, довели до това. Незабавно уведомява РУО на МОН, регионалната инспекция по труда, органите на МВР, прокуратура и гражданска защита.
 26. Отговаря за пожарообезопасяването чрез спазване на действащите норми, правилници, наредби и предписания.
 27. Осигурява необходимото противопожарно оборудване и мястото за разполагането му.
 28. Съгласувано с противопожарните органи определя пътищата за евакуация на учащите и други служители и работници.

29. Подпомага организирането на евакуация на учениците и трудовия колектив през учебната година и контролира нейното изпълнение.
30. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения, електрическите инсталации и други.
31. Осигурява изготвянето на инструкции за спазване на изискванията и правилата за пожаробезопасност.
32. Осигурява съответното обезопасяване, когато изходът на учебното заведение е в близост до улица с интензивно движение.
33. Разработва и обявява по подходящ начин правила за спазване на здравословни и безопасни условия на труд при специфични производства и дейности, както и за отделни машини, съоръжения и работни места. Правилата не могат да противоречат на единните и отрасловите правила.
34. Извършва контрол при сключване на трудов договор за спазване на изискванията за правоспособност и квалификация.
35. Проявява специална грижа и внимание към определени категории трудещи се – младежи, жени, лица с намалена трудоспособност и други.

Чл.5. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЗАМЕСТНИК – ДИРЕКТОР ПО УЧЕБНО - ПРОИЗВОДСТВЕНА ДЕЙНОСТ

1. Изпълнява заедно с директора целия обем от задължения, свързани с организирането, ръководството и управлението на производствената практика с учащите.
2. Създава условия /чрез пълно обезопасяване на машините, уредите, апаратите, инсталациите, уредбите/ и осигурява спазване по всички работни места на нормативните изисквания за безопасна работа.
3. Преговаря и подготвя за сключване договор с предприятие /фирма/ за провеждане на производствена практика, като в него подробно се записват задълженията на страните за осигуряване на безопасните и здравословни условия, при които ще работят учениците.
4. Съдейства и контролира за редовното провеждане на инструктажите и обучението за безопасна работа.
5. Организира изготвянето на инструкции за правилна и безопасна /включително и само за пожаробезопасна/ работа с отделни машини, апарати и съоръжения за учебните кабинети, лаборатории и работилници – съответстващи на нормативните изисквания и съобразени с психологическите особености на учащите и липсата им на трудови навици. Изготвените проекти се представят на директора за утвърждаване.
6. Изисква от учителите по практика и водещите упражненията в кабинетите и лабораториите, да поставят на видни места инструкции за безопасна работа.
7. Осигурява и изисква провеждането на учебна и производствена практика да става с използване на работно, специално облекло и лични предпазни средства.
8. През време на производствена практика, през време на каквато и да било друга работа да не допуска възлагане на несвойствена за учащите се работа.
9. Съвместно с медицинския специалист да извършват периодичен контрол в учебните кабинети, лаборатории, работилници, салони за физкултура за санитарно-хигиенното състояние на учебните места, правилното действие на вентилационните уреди, отоплението, осветлението, шума, физическото натоварване, ползването на работно облекло и ЛПС, продължителността на учебния работен ден и др. При забелязани нарушения или недопустими отклонения от установените норми в областта на охраната на труда да предприеме мерки за отстраняването им или да информира директора за решение.
10. Осигурява снабдяването с необходимите обезопасени инструменти, съоръжения, противопожарни уреди и други.
11. Отговаря за изправното състояние на МПС.

12. Грижи се за осигуряване на наличие и ползването на необходимите нормативни документи /общодържавни и отраслови/, регламентиращи изискванията, свързани с безопасното провеждане на учебния процес.
13. Изпълнява в срок заповедите на директора и предписанията на контролните органи за отстраняване на допуснати нарушения от ЗБУТ и ПО.
14. Следи за наличността и изправността на противопожарните съоръжения. Не допуска използването им за никакви други цели, освен при нужда за гасене на запалване или пожар.
15. Организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите от обслужващия и преподавателски състав с изучаване на изискванията по противопожарна охрана и правилата за ползване на наличните средства за гасене с периодични проверки на знанията.
16. Следи за състоянието на проходите за евакуация, за правилната експлоатация на отоплителните съоръжения и електрическите инсталации и уреди и спазване на противопожарни норми.
17. Организира за учениците обучение по противопожарни знания и подготовка.
18. Изпълнява задължения на работодателя за спазване разпоредбите на КТ във връзка с работното време, почивките и отпуските на щатния персонал.
19. Изпълнява всички други задължения по ЗБУТ и ПО и трудовите правоотношения, предвидени в нормативни документи за длъжността.

Чл.6. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДЪЛЖНОСТНО ЛИЦЕ, ОСЪЩЕСТВЯВАЩО КООРДИНАЦИЯ И КОНТРОЛ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

1. Осъществява от името на директора координация в работата за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд за щатния персонал и учениците, за предпазване от рискове и укрепване здравето на учениците.
2. Провежда начален инструктаж по ЗБУТ и ПО с:
 - а/ всички новопостъпващи в учебното заведение служители и работници преди допускането им до работа;
 - б/ всички учащи ежегодно със започване на учебната година;
 - в/ работници, служители и учащи, изпратени временно на работа или да продължат обучението си в учебното заведение.
3. Оказва помощ и упражнява контрол за правилно провеждане:
 - а/ на инструктажа на работното място и периодичният инструктаж с щатните работници и служители.
 - б/ на инструктажа на работното място, периодичният и ежедневен инструктаж с учащите.
4. Организира и участва в разработването на инструкции за безопасна работа в помещенията – работилници, кабинети, лаборатории, отделни машини, съоръжения, инструменти и други.
5. Подготвя предложения за утвърждаване на конкретни задължения за осигуряване на безопасни условия за лицата, ръководещи и изпълняващи трудови и учебни дейности.
6. Участва заедно с медицинското лице, под ръководството на заместник-директора, в извършването на периодичен контрол за санитарно-хигиенното състояние във всички помещения, отделни работни места и района на училището.
7. Изисква и контролира осигуряването на:
 - а/необходимите работни и специални облекла, лични предпазни средства;
 - б/ първоначалните и периодични медицински прегледи;
 - в/ необходимите правилници, наредби, стандартни и други документи по ЗБУТ и ПО;

- г/ периодична ежесмесечна проверка за техническото състояние на ръчните и преносими ел.инструменти, подвижни лампи и трансформатори.
3. Разследва причините за станалите трудови злополуки. Участва задължително при разследване на аварии, пожари, смъртни и тежки злополуки.
 9. Участва в проверките, извършвани от контролните органи на Главна инспекция по труда и други държавни органи, осъществяващи общ или специализиран контрол по трудовото законодателство.
 10. Извършва самостоятелно проверки по ЗБУТ и ПО на всички работни места /работилници, кабинети, лаборатории/. Съставя протоколи за констатациите, с които запознава директора.
 11. Периодично информира директора за състоянието на условията на възпитание, обучение и труд в учебното заведение и за хода на изпълнението на поставените задачи, заповеди и предписания.
 12. Дава предложения за подобряване на условията на труд.
 13. Контролира спазването на изискванията по нормативните документи, свързани с осигуряване на специалната защита на младежите и девойките под 18 – годишна възраст;
 - а/определянето на учениците за производствена практика да става след обстоен медицински преглед и лекарско заключение;
 - б/установеното работно време и почивки при учебната и производствена практика;
 - в/ микроклимат, осветление, шум, вибрации, вредни вещества;
 - г/ физическо натоварване, работно облекло и ЛПС.
 14. Съвместно със заместник - директора:
 - а/ следи и се грижи за наличността и изправността на противопожарните съоръжения;
 - б/ организира провеждането на противопожарна подготовка на работниците и служителите и обучение за противопожарни знания на учащите;
 - в/ следи за състоянието на проходите за евакуация.
 15. Организира изготвянето на инструкции за противопожарните изисквания и правила, които трябва да се спазват при работа с отделните машини, в отделните помещения и други случаи.
 16. Отговаря за организацията на работата по охрана на труда в учебното заведение.
 17. Изпълнява и всички други задължения по ЗБУТ и ПО, предвидени в нормативни документи за длъжността.

Чл.7. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛИТЕ

1. Носят стговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия, екскурзии, лагери, излети, посещения с учебна цел и други учебни форми и дейности, организирани от училището.
2. Следят за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.
3. Класните ръководители в началото на учебната година извършват начален инструктаж за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в Книгата за инструктажи.
4. Класните ръководители извършват периодичен инструктаж не по-рядко от един път през учебната година за здравословни и безопасни условия на обучение, възпитание и труд на учениците (срещу подпис) в книгата за инструктажи. Извънреден инструктаж се провежда при констатирани груби нарушения на правилата, нормите и изискванията по безопасност и здраве, по предписание на контролен орган, по преценка на директора.

5. Начален и периодичен инструктаж се извършва и от учителите по физика, химия, биология, физическо възпитание и спорт и информационни технологии.
6. Изброените в ал.5 учители, съставят и съгласуват с ЗДУПД, и поставят на видно място в съответния кабинет Инструкция за безопасни условия на обучение по съответния предмет.
7. Новопостъпилите ученици се инструктират в първия учебен ден в училище, от съответния класен ръководител.
8. С учениците от VIII клас се провеждат по 6 учебни часа годишно по безопасност на движението от квалифициран учител.
9. Учителите са длъжни да наблюдават системно работата на учениците и в случай на нарушаване на правилата на безопасност да вземат незабавни мерки и да уведомят училищното ръководство.
10. Учителите са длъжни да използват всички електроразпределителни устройства съобразно изискванията на безопасността и хигиената на труда. Забранява се използването на неизправни електрически уреди. Във всички случаи при откриване на повреди в електронното оборудването, измервателни уреди, усещане на специфична миризма, дим, нагряване на проводници и др. е необходимо да се изключи напрежението и да се уведоми домакинът и ЗДУПД. Да не се извършват самоволно ремонтни работи
11. Учителите спазват правилата за безопасност на движението в района на училището.
12. Учителите се грижат за безопасността си в училище - при работа с електрически уреди и др. Не оставят без наблюдение включени в електрическата мрежа уреди (компютри, принтери, скенери, касетофони, ел. котлони, телевизори и др.) и работят съгласно техническата характеристика на съответния уред.

Чл.8. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИКА, ХИМИЯ И БИОЛОГИЯ

1. Носят отговорност за съблюдаване правилата на техниката на безопасност при провеждане на демонстрации и лабораторни работи.
2. Преди изпълнение на лабораторни упражнения, учителите по физика, химия и биология са длъжни да посочат конкретните изисквания, свързани със спецификата на упражнението, предупреждават за възможни нещастни случаи.

Чл.9. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛИТЕ ПО ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Учителите по информационни технологии преди започване на обучението са длъжни да запознаят учениците, които обучават, с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.
2. Отговарят за опазването, съхранението и поддържането в изправност на наличната техника в компютърния кабинет и следят за правилната работа с нея.
3. В случай на повреда или неизправност на техническите средства по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина и отрази във въведения за целта дневник.
4. След приключване на учебните занятия в компютърната зала преподавателят трябва да провери състоянието на наличната техника, изключи от електрическата мрежа всички компютри и електрическото захранване, затвори всички прозорци, заключи вратите на помещението и предаде ключа от кабинета на охраната.

Чл.10. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДИТЕЛИТЕ НА ЕКСКУРСИИ са отговорни за съблюдаване правилата на техниката на безопасност за опазване живота на учениците, спазвайки Наредба № 2 от 24 април 1997 г. за организиране и провеждане на детски и ученически отдиш и туризъм.

1. Стриктно спазват утвърдената от Директора процедура по организиране и провеждане на ученически екскурзии и отдиш в страната и чужбина.
2. Преди всяка екскурзия учениците се запознават с маршрута, обектите, които ще бъдат посетени и задължително се инструктират /срещу подпис/ относно мерките за безопасност, които трябва да се съблюдават.

Чл.11. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛИТЕ ПО ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ носят отговорност за спазване правилата за безопасност на учениците при провеждане на учебните и спортни занятия

1 Преди започване на учебните часове са длъжни да запознаят учениците с изискванията за техническа безопасност при провеждане на занятията и да им проведат съответен инструктаж. След провеждане на инструктажа попълват всичко необходимо в книгата за инструктаж и учениците се подписват.

2 Учителите по физическа култура и спорт отговарят за опазването и поддържането на уредите в изправно състояние.

3 В случай на повреда или неизправност на уредите и съоръженията по време на учебните занятия, преподавателят е длъжен незабавно да съобщи за това на домакина.

4 Не допускат игра на уреди, които са физически износени и крият опасност за злополука. В случай на злополука взема спешно необходимите мерки за оказване на медицинска помощ и съобщава на директора на училището.

3 Ръководителят на упражнението трябва да оказва помощ при изпълнението на трудните моменти от упражнението и да осигурява пазене в случай на несполучливи опити /прескоци, отскоци и др. /.

4 Абсолютно необходимо е да се следи за физическото и психическо състояние на учениците и при наличие на отклонения от нормалното да не се изисква изпълнение на трудните елементи.

5 Да осигурят местата за спорт да отговарят на хигиенните изисквания за осветление, чистота на въздуха, температура, чистота на настилната, разположение на уредите и др.

6 Не се допуска учениците да играят самостоятелно без наблюдение на учител.

Чл.12. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ДЕЖУРНИТЕ УЧИТЕЛИ

1. Да дежурят според определения график. В случай, че дежурния учител е възпрепятстван да изпълнява задълженията си, трябва да осигури свой заместник и да информира за това ръководството на училището.

2. Да следят за нормалното придвижване на учениците по коридорите и стълбищата, за поведението им в бюфета, стола, на двора и пред входовете.

Чл.13. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧИТЕЛ ПО УЧЕБНА И ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА

1. Да извършва по утвърдената програма необходимият инструктаж на работното място по ЗБУТ и ПО с учащите, преди започване на учебната за срока практика и да го регистрира в книгата за инструктаж, като попълва точно и пълно всички графи.

2. Да провежда практическите обучения с работно облекло и ЛПС.

3. Да не допуска до работното място ученици без работно облекло и ЛПС.

4. Да изисква от ръководството на учебното заведение за всяка машина, съоръжение и работно място инструкция за безопасна работа, която да окачи на видно и удобно за четене място близо до машината.

5. Да запознава учениците с устройството на машините и изискванията за тяхното обезопасяване. Да разглежда с тях съдържанието на всяка от инструкциите за безопасна работа. Особено внимание да обръща на поведението, което трябва да имат по време на практиката, техните задължения, както и как да работят, кое им е позволено и кое не, какво е строго забранено.
6. Да обучава и възпитава учениците на правилна и безопасна работа, както и да ги инструктира отново при смяна на работното място.
7. Преди започване на часа по учебна практика внимателно да проверява състоянието на машините и съоръжения, блокиращите и сигнални устройства, пускови и спиращи механизми, състоянието на режещите и други инструменти /здравина, заточване, закрепване, балансиране/, наличието и закрепването на предпазните клапани и екрани, електрообезопасяването, състоянието на заготовките, които ще се обработват и други.
8. Да включва и изключва машините от електрическата мрежа при съблюдаване на мерките за сигурност.
9. През време на провеждане на практиката да наблюдава и следи постоянно за работата на машините, съоръженията, апаратите и при забелязване на най-малки неизправности по тях незабавно да ги изключва от действие.
10. Да знае всеки момент пребиваването на всеки ученик от поверената му група и каква работа извършва.
11. Постоянно да наблюдава как работи всеки и в случай при нарушаване на правилата да взема съответните мерки, включително и отстраняване от практика. Да не допуска в помещението ученик без работно облекло или да работи, без да ползва необходимите ЛПС.
12. Да запознава учениците с възможните последици в случай на неспазване на изискванията за безопасна работа или при работа с неисправна и необезпечена машина и инструмент.
13. Да дава ясни и недвусмислени нареждания, които не противоречат на действащите правилници по БТ и други нормативни документи.
14. Да следи и осигурява спазването на режима за работа и почивка.
15. Да създава навици у учениците те сами, преди започване /и по време на работа/, внимателно да оглеждат работното си място и машината, като при забелязване на неизправности да го уведомят.
16. Да не възлага на учениците несвойствени за тях задачи, като особено строго съблюдава за физическото натоварване на всеки от тях.
17. При злополука да взема спешно необходимите мерки за оказване медицинска помощ и да съобщава на директора на учебното заведение.
18. Да не допуска оставяне на ученици в помещението за обучение по практика без присъствие и наблюдение от учител.

Чл. 14. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯТ СЪВЕТНИК 1. Носи отговорност за опазване на живота и здравето на учениците по време на учебни занятия и при други учебни форми и дейности, организирани от училището.

2. Педагогическият съветник следи за здравословното състояние на учениците и контролират спазването на здравно-хигиенните норми и изисквания по време на учебния процес.

3. Педагогическият съветник организира и провежда превантивни възпитателни дейности за предпазване на учениците от негативни прояви, следствие влиянието на неблагоприятни фактори.

Диагностичната, консултантска и посредническа дейност на педагогическият съветник трябва да е насочена към проучване и подпомагане на психичното развитие и здраве на учениците.

Чл.15. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ВЪЗПИТАТЕЛЯТ В УЧИЛИЩНОТО ОБЩЕЖИТИЕ

1. Носи отговорност за живота и здравето на учениците по време на заниманията, както и при организирани училищни и извънучилищни мероприятия.
2. Възпитателят организира отбиха и заниманията на групите спазвайки строго правилата за безопасност и здраве ;
3. Водеща цел в работата на възпитателя е формирането в учениците на хигиенни, културни и трудови навици и умения.

Чл.16. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА НЕПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ

1. Да спазват установената трудова дисциплина и да изпълняват трудовите си задължения точно и дсбросъвестно
2. Да се явяват на работа в състояние, което им позволява да изпълняват възлаганите им задачи и да не употребяват през работно време алкохол.
3. Да спазват правилата за здравословни и безопасни условия на труд, безопасността на движение и противопожарната охрана.
4. Да се грижат за собствената си безопасност и безопасността на учениците.
5. Изпълняват задълженията си по трудов договор и длъжностна характеристика.

Чл.17. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ЧИСТАЧ-ПРОИЗВОДСТВЕНИ ПОМЕЩЕНИЯ

1. Извършват редовно и качествено почистване на класните стаи два пъти за деня, забърсват праха по мебелите и проветряват.
2. Почистват коридорите и сервизните помещения след всяко голямо междучасие и хлорират сервизните помещения.
3. Ежемесечно извършват основно почистване на класните стаи, коридорите и сервизните помещения.
4. Ежедневно почистват двора и спортните площадки.
5. Спазват санитарно-хигиенните изисквания и противопожарните правила по охрана на труда, следят повредите в помещенията и своевременно уведомяват за такива ръководството на училището.
6. Грижат се за затваряне на крановете на чешмите и проверяват осветлението.
7. Грижат се за навременно включване и изключване на ел. осветлението в класните стаи и коридорите.
8. След приключване на втора смяна обхождат сградата, затварят всички прозорци и врати.

Чл.18. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА ОГНЯР

1. Отговаря за поддържане в изправност на отоплителната инсталация и нормалното отопление на сградата.
2. Осведомява своевременно ръководството на училището за снабдяване с газ и извършване на основни ремонти на отоплителната инсталация.
3. Не допуска използването на нестандартни и технически неизправни отоплителни и нагревателни уреди.
4. При използване в училище на отоплителни уреди следи да се спазват съответните нормативни разстояния.
5. Газови горелки.
6. Във връзка с евентуален режим на тока изключва централно електрозахранването в извънучебно време.
7. При евентуални силни течове на вода в сградата на училището спира с централния кран водоснабдяването и информира ръководството на училището за възникнали аварии.

8. При ниски температури през зимния период поддържа необходимата температура в радиаторите за да се избегне замръзване.
9. Всички учители и служители, които използват допълнителни електроуреди, в края на работния ден да проверяват изключването от контактите.

Чл.19. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ВРЕМЕ НА ПРОИЗВОДСТВЕНА ПРАКТИКА

1. Да изслушват внимателно инструктажа и всички други форми на обучение по ЗБУТ и ПО, които се провеждат от учителите по учебна практика.
2. Да се разписват в книгите за инструктаж в ПГАТ, с които удостоверяват, че са им известни правилата и изискванията за безопасност на труда и се задължават най-стриктно да се спазват.
3. Да спазват установеното време за производствена практика.
4. Строго да спазват разпоредбите по ЗБУТ и ПО и правилата за вътрешния ред и поведение в учебното заведение, като изпълняват дадените им указания в това направление. Да поддържат чисто работното си място.
5. Да ползват задължително работно облекло и ЛПС, които се полагат.
6. Да познават устройството и действието на машините, съоръженията, инсталациите, приборите, механизмите и т.н., с които ще работят и да спазват всички специфични изисквания от инструкциите за безопасна работа с тях.
7. Преди започване на работа да огледат внимателно работното си място и при забелязване и на най-малки неизправности и несъответствия, веднага да уведомяват преподавателя.
8. През време на своята дейност да изпълняват с голямо внимание и само определената работа. Всяко разсейване, отклоняване на погледа, разговори и други, могат да доведат до трудови злополуки и нещастни случаи. Това особено важи за дейности, при изпълнението на които са ангажирани по двама и повече ученика. В такива случаи ученикът, който трябва да включва машината, апаратурата или съоръжението, се задължава да даде сигнал.
9. Преди да напуснат работните си места, да предават инструментите си почистени и в пълна изправност.
10. При злополука веднага да съобщават на учителя на учебната и производствената практика, за да се вземат бързи мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
11. На учениците строго е забранено:
 - а/ самоволно да извършват работа, която не им е възлагана, да напускат или сменят работното си място, да заемат работни или измерителни уреди и инструменти от другарите си, да се пресягат през работните машини, да разговарят, когато същевременно и работят.
 - б/ да извършват поправка на електрически уреди, инструменти, ел. инсталации, работни машини, съоръжения, приспособления, мебели, обзавеждане и други;
 - в/ облягането и сядането върху предпазните капаци на машините, ограденията за обезопасяване и др.
 - г/ да разхвърлят безразборно обработените предмети около мястото на работа

Чл.20. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИ ПО ВРЕМЕ НА ПРОВЕЖДАНЕ НА ПРАКТИЧЕСКО ЗАНЯТИЕ В РАБОТИЛНИЦА /ЛАБОРАТОРИЯ/

1. Да изслушват внимателно инструктажа от учителя за правилното и безопасно провеждане на практическото занятие и поведението, което трябва да се спазва.

2. Учениците от групата да се разписва в работна тетрадка за инструктажа по ЗБУТ и ПО, с което удостоверяват, че са запознати с правилата и изискванията за безопасност, и че се задължават най-стриктно да ги спазват.
3. Да ползват задължително необходимото за провеждане на практическото занятие работно облекло и ЛПС, каквито се изискват.
4. През време на занятието да изпълняват и спазват с голямо внимание изискванията за безопасност и най-вече при действия, при които са ангажирани две и повече лица.
5. Преди да напуснат работилницата /лабораторията/, да предадат на преподавателя всички ползвани материали и уреди и да почистят работните си места.
6. При злополука веднага да вземат мерки за оказване на необходимата помощ на пострадалия.
7. На учениците строго е забранено:
 - а/ самоволно да извършват дейност, която не е свързана с провежданото практическо занятие;
 - б/ да извършват поправки на електрически уреди, инструменти, инсталации, съоръжения, приспособления и др.;
 - в/ да разхвърлят безразборно инструменти, заготовки и др. около работното място.

РАЗДЕЛ III

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДИРЕКТОРА НА УЧЕБНОТО ЗАВЕДЕНИЕ ПРИ СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОРИ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ СЪВМЕСТНО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРАКТИЧЕСКО (ПРОИЗВОДСТВЕНО) ОБУЧЕНИЕ НА УЧЕНИЦИТЕ И ВКЛЮЧВАНЕ НА МЕРКИ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ОБУЧЕНИЕ И ТРУД

Чл.21. Директорът посочва в договора:

1. Общият брой на учениците при практическо(производствено) обучение.
2. Времето за изпълнение на съответните работи.
3. Броят на работници, майстори, специалисти и учители необходими за изпълнение и ръководство на практическите работи.
4. Осигурява методически и организационни указания за ръководителите и учителите.

Чл.22. Включва в договора задълженията на ръководителите и учителите относно:

1. Контролът над учениците при провеждане на практическо(производствено) обучение.
2. Провеждането на уводен, текущ и заключителен инструктаж с учениците на работното място.
3. График за разпределение на учениците по работни места.
4. Недопускане на ученици при работа с необезопасени машини.
5. Осигуряване спазването продължителността на работния ден.
6. Осигуряване спазването на физическо натоварване през време на практическо(производствено) обучение
7. Изпълнение на договорните задължения от страна на другата организация.

Чл.23. Включва в договора задълженията на ръководителите на другата организация за съвместна работа относно:

1. Осигуряване на всички необходими условия за нормално провеждане на Практическото (производственото) обучение.
2. Провеждане на инструктаж по ТБ и ПО и вътрешен трудов ред за всички ученици.

Чл.24. Включва в договора задълженията на учениците относно спазване на всички разпоредби и заповеди на ръководителите и служебни лица от други организации, отнасящи се до Вътрешен трудов ред, условията на труд, противопожарни мерки и други.

РАЗДЕЛ IV

ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА ПРИ ОРГАНИЗИРАНО ОТ УЧИЛИЩЕ ПРИДВИЖВАНЕ НА УЧЕНИЦИ И ОРГАНИЗИРАНЕ НА ИЗВЪНУЧИЛИЩНИ ДЕЙНОСТИ ПО ОСИГУРЯВАНЕ НА БЕЗОПАСНИ УСЛОВИЯ НА ВЪЗПИТАНИЕ, ОБУЧЕНИЕ И ТРУД ЗА ОПАЗВАНЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЕТО НА УЧАСТНИЦИТЕ В ТЯХ

Чл.25. Ръководителят на групата ученици е длъжен да инструктира учениците за техните задължения. Документирането на инструктажа се извършва в Книга за инструктаж.

Чл.26. Ръководителят на групата ученици организира придвижването им, осъществява учебната, трудовата, физкултурната и други дейности извън учебното заведение и носи отговорност за тяхната сигурност и безопасност.

Чл.27. Ръководителят постоянно наблюдава дейността на учениците с оглед недопускане на самоувреждане, взаимно нараняване и сбивания.

Чл.28. При организирано придвижване на учениците по улиците ръководителят да проявява особено внимание за недопускане на несчастен случай.

Чл.29. Ръководителят на групата няма право да се отделя от учениците, ако не е осигурил присъствие на друго отговорно лице.

Чл.30. В случай на злополука да вземе спешно необходимите мерки за оказване на първа помощ и съобщаване на директора на училището.

ГЛАВА ВТОРА

РАЗДЕЛ I

ВИДОВЕ ИНСТРУКТАЖИ НА СЛУЖИТЕЛИ, РАБОТНИЦИ И УЧЕНИЦИ ПО БЕЗОПАСНОСТ, ХИГИЕНА НА ТРУДА И ПРОТИВОПОЖАРНА БЕЗОПАСНОСТ

Чл.31.(1) Работодателят с писмена заповед в зависимост от характера на изпълняваната работа, конкретните условия и съществуващия професионален риск създава организация за цялостното прилагане на Наредба №РД-07-2/16.12.2009 г. на Министерство на труда и социалната политика, като определя видовете инструктажи, техният обхват, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

(2) Инструктажите се провеждат от длъжностни лица с техническо или друго образование и съответен производствен опит.

(3) Инструктажите по противопожарната охрана се провеждат от длъжностно лице, определено в ал.2.

(4) Инструктажи се провеждат и с командировани работници и служители, с лица, приети за обучение или за повишаване на квалификацията и при производствена практика.

(5) Провежданите инструктажи се документират в Книга за инструктаж /Приложение 1, 2 и 3/

(6) Не се допускат до работа лица, които не са инструктирани.

Чл.32.(1) Целта на началния инструктаж е лицата, които постъпват на работа, да бъдат запознати с основните правила и изисквания по безопасност, хигиена на труда и

противопожарна охрана на територията на обекта, с вида и характера на извършваната работа и възможните рискове, както и с изискванията към тяхното поведение с оглед запазване на здравето и живота им.

(2) Началният инструктаж се провежда с:

- новоназначени работници и служители.
- учащи и лица на производствена практика.
- работници и служители от други предприятия, които ще работят или пребивават на територията на училището.

Чл.33. Началният инструктаж на работниците и служителите се провежда индивидуално или групово в деня на постъпване на работа. Инструктажът на учениците се извършва от учителят по съответния предмет. Документирането се извършва в Книга на инструктажа (Приложение 1 към чл.11, ал.5 на Наредбата).

Чл.34. Продължителността на началния инструктаж се определя в зависимост от степента на условията на риск и характера на работата.

Чл.36. Инструктажът на работното място е практическо запознаване на работника, служителя и ученика с конкретните изисквания за безопасното изпълнение на трудовата дейност и се провежда на работното място, преди да му бъде възложена самостоятелна работа.

Чл.37.(1) На работниците, служителите и учениците, работата на които е свързана с използване, обслужване и поддържане на машини и други технически съоръжения или са заети в дейности, създаващи опасност за здравето и живота на хора, независимо от тяхната подготовка, образование, квалификация и трудов стаж по същата или друга професия, инструктажът на работното място се допълва (съвместява) с обучение за безопасните методи на работа.

(2) Работниците и служителите по ал.1 се допускат до самостоятелна работа само след успешно положен изпит за безопасните методи на работа.

(3) Работните места, при които на работниците и служителите ще се провежда обучение и изпит, се определят със заповед на работодателя, с която се регламентират тематиката, продължителността на обучението, обучаващите лица и формата на изпита. Изпитният протокол се съхранява в досието на работника или служителя.

Чл.38. Инструктажът и обучението на работното място се провеждат на основата на действащите правила, норми и изисквания и утвърдените от работодателя правила и инструкции за безопасна работа, като тематиката и продължителността им се съобразяват и с всички други изисквания, регламентирани в специфичните за дадената дейност или вид работа нормативни актове.

Чл.39. Инструктажът на работното място се провежда както следва:

1. Педагогически и непедагогически персонал - едновременно с провеждането на началния инструктаж.
2. Ученици - в началото на лабораторна, учебна, производствена практика и в първия учебен час по общообразователни учебни предмети, свързани с практически дейности.
3. Лица от други организации - преди започване на съответната дейност.
4. Мястото на провеждане на инструктажа е: лаборатории, работилници, производствени участъци, кабинети по физика, химия, биология и други, при работа с електрически ток и с вредни и опасни за здравето вещества.

Чл.40.(1) Инструктажът на работното място приключва, след като работодателят, разрешаващ самостоятелна работа се убеди, че работещият познава правилата за безопасен и здравословен труд за извършваната от него дейност.

(2) Допускането на инструктираният работник или служител до самостоятелна работа се удостоверява с подписа на ръководителя в книгата за инструктажи).

Чл.41.(1) Периодичният инструктаж има за цел да поддържа и допълва знанията на работещите по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана.

(2) Периодичният инструктаж се провежда:

- за педагогически и за непедагогически персонал - не по-рядко от един път годишно;
- за учениците - три пъти годишно:

1 ви - със започването на първия учебен срок;

2 ри - след приключване на Коледната ваканция;

3 ти - след приключване на Пролетната ваканция

Документирането се извършва в Книгата за инструктаж.

(3) Основа за провеждане на периодичния инструктаж са правилата, нормите и изискванията по безопасност, хигиена на труда и противопожарна охрана, отнасящи се за дадената професия, работно място или дейност.

Чл.42.(1) Извънреден инструктаж се провежда:

1. След всяка смъртна, тежка, аварийна трудова злополука, пожар, промишлена авария и природно бедствие.

2. При констатирани груби нарушения на нормите и изискванията по безопасността, хигиената на труда и противопожарната охрана.

3. По нареждане на контролен орган.

(2) Тематиката на извънредния инструктаж се определя в зависимост от причината, която е наложила неговото провеждане.

Чл.43. По преценка на работодателя или прекия ръководител при организиране на ремонти или други дейности с участие на работници и специалисти с различни професии и квалификация, както и при работи, изискващи специфични мерки за безопасност и противопожарна охрана, преди започване изпълнението на задачите на работещите се провежда извънреден инструктаж.

Чл.44. Извънреден инструктаж се провежда с работещи, отсъствали от работа повече от 45 дни, независимо от причините, след завръщането им на работа, преди да започнат да изпълняват преките си задължения.

Чл.45. Документирането на инструктажа се извършва в Книга за инструктаж (Приложение 1 на Наредбата).

ГЛАВА III

РАЗДЕЛ I

МИНИМАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ЗБУТ НА РАБОТНИТЕ МЕСТА И ПРИ ПОЛЗВАНЕ НА РАБОТНО ОБОРУДВАНЕ

Чл.46.(1) Минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд се определят за:

1. Всяко работно място.

2. Използване на работното оборудване.

Чл.47. Работните помещения и работните места трябва да осигуряват безопасни условия на труд и опазване здравето на работещите и учениците.

Чл.48. При изпълнението на минималните изисквания към работните места за безопасност и опазване на здравето се вземат предвид характеристиката на работното място и на дейността, както и конкретните обстоятелства и опасности.

Чл.49. Не се допуска превишаване на установените норми за производствен микроклимат, шум, вибрации, прах, токсични вещества, осветление, нейонизиращи и лазерни лъчения в работните помещения и на работните места.

Чл.50. Работните места и работното оборудване, включително вентилационните системи, се почистват редовно в съответствие с хигиенните и технологични изисквания.

Чл.51. Работните помещения да са с достатъчна площ, височина и въздушно пространство, позволяващи на работещите да изпълняват работата без рискове за безопасността, здравето и доброто им самочувствие.

Чл.52. Организацията на работа, размерите и поддръждането на работното място се съобразяват с физиологичните и ергономичните изисквания за осигуряване на нормално протичане на работния процес и за отстраняване или намаляване на риска за здравето при изпълнение на трудовата дейност.

Чл.53. Подовите на учебните и работните помещения и техните елементи се изработват и поддържат така, че да са неподвижни и стабилни, да не са хлъзгави, да нямат опасни неравности, наклони, препятствия и отвори.

Чл.54. Подовите и стените на работните помещения се изработват от материали, които не отделят, не пропускат и не пренасят вредни за хората емисии и са съобразени с изискванията на пожарна безопасност.

Чл.55. Повърхността на подовите, стените и таваните на помещенията се изработват по подходящ начин, който да не затруднява редовното им почистване съгласно производствените и хигиенните изисквания.

Чл.56. Достъпът до покриви, изработени от материали с недостатъчна якост, се разрешава само при използване на приспособления, които осигуряват безопасно извършване на работата.

Чл.57. Прозорците, капандурите и вентилационните приспособления на работните помещения се отварят, затварят и фиксират в избраното положение така, че да не предизвикват опасност на работещите, както и за лицата около сградата.

Чл.58. Мястото, броят, размерите и видът на вратите и порталите в работните помещения и на територията на училището, както и материалите, от които се изработват, се определят от характера на дейността, вида на работните помещения, транспортните средства и от изискванията за евакуация при аварии и пожари.

Чл.59. Вратите по аварийните пътища:

1. се означават с установените знаци за безопасност;
2. трябва да могат да, се отварят отвътре навън безпрепятствено по всяко време и без ключ;

Чл.60.(1) Вратите и порталите на учебните и работните помещения трябва да осигуряват безопасно преминаване на учащите и работещите в училище.

(2) Вратите за пешеходци не може да се в непосредствена близост до портали, предвидени за превозни средства, освен ако за пешеходците е осигурено безопасно преминаване.

Чл.61. Електрическите съоръжения и инсталации се проектират и изработват така, че при използването им да не предизвикват опасности от пожар или взрив и да не допускат риск от злополуки, причинени от директен или индиректен допир.

Чл.62.(1) Проектирането и изработването на електрическите съоръжения и инсталации и изборът на използваните за тях материали и предпазни средства се съобразяват с вида и стойността на електрическото напрежение и с условията на експлоатация.

(2) Електрическите съоръжения и инсталации се обслужват от лица, притежаващи необходимата квалификация и правоспособност.

Чл.63.(1) За работни места, които съдържат опасни зони, в зависимост от степента на риска:

1. се поставят установените знаци за безопасност;
2. се прилагат средства, препятстващи достъпа на неупълномощени лица в тези зони;
3. се предприемат необходимите мерки за предпазване на упълномощените работещи при влизане в опасни зони.

Чл.64. В работните помещения и в сградите се осигуряват аварийни пътища и изходи за евакуация при аварийни ситуации, пожари, бедствия и други, съобразени с броя на учащите и работещите в училището.

Чл.65. Аварийните пътища и изходи се поддържат винаги в изправност, свободни и чисти с оглед осигуряване на възможно най-бързото извеждане на хората в безопасна зона.

Чл.66. При възникване на опасност се осигурява възможност за бързо и безопасно евакуиране на учениците и работещите от всички работни места.

Чл.67. Броят, местоположението и размерите на аварийните пътища и изходи се определят в зависимост от разположението, размерите и използването на оборудването и на работните места и от максималния брой на хората.

Чл.68. Вратите и аварийните изходи по аварийните пътища трябва да могат да се отварят отвътре навън безпрепятствено и без ключ.

Чл.69. Аварийните пътища и изходи се сигнализират трайно с установените знаци.

Чл.70. Транспортните маршрути и врати, които осигуряват достъп до аварийните пътища и изходи, трябва да са свободни от препятствия и да могат да се използват без затруднение по всяко време.

Чл.71. Работните места на открито се изграждат и организират така, че работещите да бъдат предпазени от:

1. падащи предмети;
2. шум;
3. вредни въздействия - газове, пари, прах, нейонизиращи лъчения и др.;
4. падане и подхлъзване.

Чл.72. За работните места на открито се предприемат мерки за предпазване на работещите от въздействието на неблагоприятни атмосферни условия.

Чл.73. За работещите на работни места на открито се осигурява възможност за бърза евакуация и оказване на помощ.

Чл.74.(1) С приоритет в учебните и работните помещения се осигурява естествено осветление.

(2) Когато естественото осветление е недостатъчно, се прилага смесено осветление.

(3) За всички помещения и работни места, където няма естествено осветление, се осигурява изкуствено осветление.

Чл.75. През работното време температурата в помещение с работни места, на които постоянно работят хора, трябва да отговаря на установените норми и да се съобразява с използваните методи на работа и физиологичните изисквания.

Чл.76. Изборът на отоплителните източници и системи се съобразява с изискванията и характера на работата и работното помещение и с нормите и изискванията за безопасност и здраве и пожарна безопасност.

Чл.77. Температурата в зони за почивка, помещения за дежурства, съблекални, бани, умивални, тоалетни, столови и стаи за оказване на първа помощ трябва да е подходяща за предназначението им.

Чл.78.(1) Помещения без отделяне на вредности се проветряват с естествена или механична вентилация, осигуряваща необходимия въздухообмен в съответствие с характера и интензивността на работа и установените норми за скорост на въздуха, температура и относителна влажност.

(2) През междучасията трябва да се осигурява няколкократно обмяна на въздуха в класните стаи.

Чл.79.(1) При използване на климатична или на вентилационна инсталация не се допуска работещите да бъдат подложени на вредни въздушни течения.

(2) Отлагания и замърсявания, които създават непосредствена опасност за здравето на ученици и работещите, незабавно се отстраняват.

Чл.80.(1) При избор на машини, оборудване, инструменти и технологии се дава Предпочитание на тези, които генерират по-малко шум, като се спазват установените норми и изисквания.

(2) В съпроводителната документация на работното оборудване се посочват

параметрите на шума.

Чл.81. При въвеждане на машини, съоръжения и ръчни инструменти се дава предпочитание на тези, които генерират по-малко вибрации, като се спазват установените норми.

Чл.82. Работното оборудване се използва само по предназначение и при условията, за които е предвидено.

Чл.83.(1) Операциите по поддържането на работното оборудване се извършват, когато е спряно. Когато това не е възможно, се вземат всички необходими предпазни мерки или операциите по поддържането се изпълняват извън опасните зони.

(2) Инструкциите за поддържане на машини и съоръжение се актуализират своевременно.

Чл.84.(1) Устройствата за изключване на работното оборудване от захранващите го енергийни източници се монтират и означават по начин, позволяващ лесното им идентифициране.

(2) При изключване и включване на работното оборудване към енергийните източници се изпълняват организационните и техническите мероприятия, осигуряващи безопасност на работещите.

Чл.85. Работното оборудване трябва да осигурява предпазване на работещите от рискове от запалване, превишаване на температурата, изтичане на газове, прах, течности, пари или други субстанции, които се произвеждат, използват или съхраняват в него.

Чл.86. Работното оборудване трябва да осигурява безопасност на работещите от риск срещу поражение от електрически ток при директен или индиректен допир.

Чл.87.(1) При извършване на работа на височина се осигуряват необходимите помощни средства (площадки, платформи, стълби и др.) за безопасно изпълнение на работата.

(2) Използваните помощни средства, включително и тези, които са елемент на стационарно съоръжение, трябва да отговарят на установените за тях изисквания и да осигуряват безопасност при работа.

Чл.88.(1) При проектирането, строежа и експлоатацията на електрически уредби, съоръжения, уреди и инструменти се спазват изискванията за:

1. устройството на електрическите уредби;
2. експлоатацията на енергопотребителите;
3. безопасността на труда при експлоатация на електрическите уредби и съоръжения;
4. противопожарните строително-технически норми;
5. мълниезащитата.

(2) Електрическите уредби и съоръженията се обслужват само от лица с необходимата професионална подготовка, притежаващи изискваната се за съответната работа квалификационна група и медицински освидетелствани.

Чл.89. При извършване на ремонтни работи, свързани с риск за работещите, се осъществяват организационни и технически мероприятия за безопасност:

1. спиране на работното оборудване;
2. изключване на енергозахранването;
3. преустановяване на технологичното захранване с материали, суровини, елементи и други;
4. реализиране на мерки против повторно включване;
5. поставяне на знаци, табели и ограждения;
6. проверка за отсъствие на вредности и за обезопасяване на работното място;
7. други мерки в зависимост от опасностите, спецификата на работното оборудване или процеса.

Чл.90. Трудовата дейност се осъществява така, че да предотвратява или ограничава всяко неблагоприятно въздействие, произтичащо от характера и организацията на работата, използваната технология, работното оборудване, работното място и трудовия процес, и да

осигурява оптимални условия на труд, висока работоспособност, ефективност и удовлетвореност.

Чл.91.(1) Установяването на съответствието на работната среда, трудовия процес, използваната технология и работното оборудване с нормите и изискванията за безопасни и здравословни условия на труд се осъществява посредством подходите, методите и формите за

извършване на оценка на риска.

(2) Оценката на риска обхваща всички аспекти на трудовата дейност в училището.

(3) Необходимите измервания се извършват съгласно изискванията на съответните нормативни актове и с периодичността, определена от работодателя за оценка на риска.

(4) Необходимите измервания се извършват от звена и специалисти на работодателя и/или от юридически и физически лица, упълномощени по ред, установен от министъра на труда и социалната политика и министъра на здравеопазването.

(5) Документите за установяване на съответствието с нормите и изискванията за безопасни и здравословни условия на труд, включително резултатите от проведените измервания, се включват в документацията по оценка на риска.

Чл.92. Свързаните с трудовата дейност психо-социални фактори се контролират и подобряват чрез прилагане на специфични за всеки вид труд профилактични програми за намаляване на психичното напрежение и стреса по време на работа.

Чл.93.(1) Обектите в училището в зависимост от характера на извършваната в тях работа се осигуряват с необходимите количества вода за производствени, питейно битови и противопожарни нужди

(2) Забранено е свързването на водопроводни инсталации за питейна вода с инсталациите за вода с промишлено-технологично предназначение.

Чл.94. В училището се изграждат необходимите канализационни системи и съоръжения.

Чл.95. Цялостната организация на дейностите в училището и обектите се съобразява с изискванията на нормативните актове за пожарна безопасност.

Чл.96. Експлоатацията на обектите, ремонтните и други видове дейности се извършват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност.

Чл.97. Заваръчни и други огневи работи се осъществяват в съответствие с изискванията за пожарната безопасност при извършване на огневи работи.

Чл.98. В зависимост от размерите и използването на сградите, съдържащото се в тях оборудване, физическите и химическите свойства на използваните вещества и материали и максималния брой на хората работните места се съоръжават с подходящи пожарсигурителни средства и когато посочените обстоятелства го изискват - с пожароизвестителни и алармени системи.

Чл.99.(1) Територията на училището, производствените и други помещения и работните места се поддържат чисти.

(2) Отпадъците се събират и обработват на определени и означени за това места съгласно производствените, санитарните и противопожарните изисквания.

(3) През зимните месеци е необходимо редовно да се почистват двороът и тротоарът пред училището.

Чл.100. За осигуряване на личната хигиена на работещите се осигуряват санитарно-битови помещения, съгласно изискванията на нормативните актове.

Чл.101. Когато характера на работата и здравословните и безопасните условия на труд го изискват, за работещите се осигуряват необходимите душове с топла и студена вода.

Размерите на душовите помещения се съобразяват с броя на работещите и осигуряват условия за измиване съгласно хигиенните изисквания

Чл.102. Когато не се изискват душове, се осигуряват подходящи умивалници с топла и студена течаща вода в близост до работните места и съблекалните.

Чл.103. В зависимост от броя на работещите и характера на работата за мъжете и жените се осигуряват или отделни съблекални, душеви помещения, умивални и тоалетни, или тяхното отделно използване.

Чл.104. За работещите се осигуряват помещения за почивка, когато за осигуряването на безопасността и здравето са въведени режими на труд и почивка.

Чл.105.(1) На работещите се осигуряват лични предпазни средства и специални работни облекла съгласно реда и изискванията определени в нормативните актове.

(2) Не се допускат до работа лица, които са без изискваните се за съответния вид работа лични предпазни средства и специални работни облекла и не са инструктирани и обучени за използването им.

Чл.106.(1) Забранено е използването на личните предпазни средства и специалните работни облекла не по предназначението им, както и на такива с изтекъл срок на годност.

(4) Всички разходи по доставката и поддържането на личните предпазни средства и специалните работни облекла са за сметка на училището.

РАЗДЕЛ II

ПРОТИВОПОЖАРНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ПРОВЕЖДАНЕ НА МАСОВИ МЕРОПРИЯТИЯ

Чл.107.(1) При организиране на масови мероприятия: тържества, състезания, спектакли и др. на територията на училището или извън него:

1. Организаторите на мероприятието се задължават преди започването му да проверят помещението, запасните изходи и осигурителните средства за гасене;

2. През време на провеждане на мероприятието при учениците трябва да присъства дежурен учител, инструктиран за правилата на противопожарна охрана и за правилата за евакуация на учениците в случай на бедствие, пожар или авария;

3. При провеждане на масови мероприятия е забранено:

- да се загасява напълно светлината в помещението;

- произвеждането на светлинни ефекти с използване на химически вещества, които могат да причинят пожар

(2) При провеждане на новогодишни тържества е забранено:

1. поставяне на елхата на разстояние по-малко от 1 метър от стените;

2. поставяне на елхата в положение, затрудняващо излизането от помещението;

3. украсяването на елхата с играчки и памук, непропити с огнезащитни състави;

4. използването на свещи, бенгалски огън и други подобни запалителни материали

РАЗДЕЛ III.

ФИНАНСИРАНЕ

Чл.108.(1). Финансирането на задължителните мероприятия, свързани с прилагането на ЗЗБУТ се извършва от ПГАТ „Цанко Церковски, гр. Павликени.

(2). Първоначалната оценка на риска се извършва не по-късно от три години от датата на влизане в сила на ЗЗБУТ и се актуализира през четири години.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА ЧАСТ

Чл.109. Правилникът за осигуряване на ЗБУТ, възпитание и обучение, се утвърждава от директора на училището не по-късно от началото на учебната година.

Чл.110. Правилникът за осигуряване на ЗБУТ, възпитание и обучение, се актуализира преди въвеждане на нови машини, материали, при разкриване на нови работни места и длъжности, професии, специалности, при изменение на правила и норми.

Чл.111. Директорът на учебното заведение организира запознаването на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал и родителите с Правилника за ЗБУТ, възпитание и обучение.

Чл.112. В края на учебната година ПС анализира безопасността на възпитанието, обучението и труда и предприема мерки за подобряването им и защита на учениците, педагогическия и непедагогическия персонал.

Чл.113. Лицата, които не спазват задълженията си по този Правилник, нсят отговорност по чл.413, 414, 415 и 416 от Кодекса на труда и другите специфични за съответните дейности закони и нормативни актове.